

ZAKON O USTAVNOM SUDU CRNE GORE

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovim zakonom uređuju se postupak utvrđivanja predloga za izor sudija Ustavnog suda Crne Gore (u daljem tekstu: Ustavni sud), razrješenje i prestanak njihove funkcije, organizacija Ustavnog suda, postupak pred Ustavnim sudom, pravno dejstvo njegovih odluka i druga pitanja od značaja za rad Ustavnog suda.

Član 2

Ustavni sud obezbjeđuje poštovanje i primjenu Ustava Crne Gore (u daljem tekstu: Ustav).

Ustavni sud odlučuje samostalno i nezavisno o pitanjima iz svoje nadležnosti koja su utvrđena Ustavom.

Niko ne smije uticati na Ustavni sud prilikom odlučivanja o pitanjima iz njegove nadležnosti.

Član 3

Rad Ustavnog suda je javan.

Javnost se obezbjeđuje objavljivanjem odluka Ustavnog suda, objavljivanjem saopštenja sa sjednica na internet stranici Ustavnog suda, održavanjem javne rasprave u postupku pred Ustavnim sudom, održavanjem konferencija za medije i na drugi način.

Član 4

Sredstva i uslove za rad Ustavnog suda obezbjeđuje država.

Ustavni sud samostalano raspolaže sredstvima određenim u Budžetu Crne Gore.

Član 5

Ustavni sud donosi poslovnik kojim se bliže uređuje način rada i odlučivanja Ustavnog suda, odnos Ustavnog suda sa javnošću i međunarodna pravna saradnja, stručno usavršavanje, kao i druga pitanja od značaja za njegov rad (u daljem tekstu: Poslovnik).

Poslovnik se objavljuje u "Službenom listu Crne Gore" i na internet stranici Ustavnog suda.

II. PREDSJEDNIK I SUDIJE USTAVNOG SUDA

1. Sudije Ustavnog suda

Član 6

Predsjednik Crne Gore i nadležno radno tijelo Skupštine Crne Gore (u daljem tekstu: predlagači) raspisuju javni poziv za izbor sudija Ustavnog suda u „Službenom listu Crne Gore” i u najmanje jednom od štampanih medija sa sjedištem u Crnoj Gori.

Javni poziv za izbor sudija Ustavnog suda predlagači objavljuju na svojoj internet stranici.

Rok za prijavljivanje kandidata određuje se u pozivu, a ne smije biti kraći od 15 dana od dana raspisivanja javnog poziva.

Na javni poziv mogu se prijaviti kandidati koji uz prijavu prilože dokaze da, pored Ustavom propisanih uslova za sudiju Ustavnog suda, ispunjavaju i opšte uslove za rad u državnom organu.

Isto lice može se prijaviti na javne pozive oba predlagača.

Listu prijavljenih kandidata predlagači objavljuju na svojoj internet stranici, i mora biti dostupna javnosti najmanje deset dana od dana objavljivanja.

Predlagači obavljaju razgovor sa svim kandidatima koji su se prijavili na njihov javni poziv koji ispunjavaju uslove za izbor sudije Ustavnog suda i, na osnovu dokaza o ispunjavanju uslova za izbor i rezultata razgovora sa kandidatima, sačinjavaju predlog za izbor, koji mora biti obrazložen.

Predlog za izbor sudija sadrži onoliko kandidata koliko se bira sudija Ustavnog suda na predlog tog predlagača.

Prilikom predlaganja kandidata predlagači dužni da usaglase svoje predloge u smislu da lice koje se prijavilo na javne pozive oba predlagača može biti kandidat samo jednog od njih.

Predloge za izbor sudija predlagači podnose Skupštini Crne Gore (u daljem tekstu: Skupština).

Prilikom predlaganja kandidata predlagači su dužni da vode računa o srazmjernoj zastupljenosti pripadnika manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica i o rodno balansiranoj zastupljenosti.

Član 7

Sudije Ustavnog suda polažu zakletvu pred Skupštinom.

Sudija Ustavnog suda ne može stupiti na funkciju prije polaganja zakletve.

Tekst zakletve glasi: „Zaklinjem se da ću funkciju sudije Ustavnog suda vršiti časno, savjesno i nepristrasno, po Ustavu i zakonu”.

Ako sudija Ustavnog suda odbije da položi zakletvu, odluka o izboru se poništava, zbog odustanka.

Član 8

Sudiji Ustavnog suda na dan izbora prestaje poslanička funkcija i članstvo u političkoj organizaciji.

Mandat sudije Ustavnog suda počinje da teče od dana stupanja na funkciju.

Član 9

Docent, vanredni i redovni profesor pravnih nauka izabran za sudiju Ustavnog suda može, izvan radnog odnosa i u smanjenom obimu, nastaviti da obavlja nastavu i naučni rad kao univerzitetski profesor pravnih nauka.

Ne smatra se javnom funkcijom, odnosno obavljanjem druge djelatnosti, u smislu ovoga zakona, ni druga naučna i stručna djelatnost, kao ni članstvo u institutima i udruženjima pravnika, kao ni u humanitarnim, kulturnim, sportskim i drugim udruženjima.

Član 10

Sudija Ustavnog suda podnosi zahtjev za prestanak funkcije prije isteka vremena na koje je izabran Skupštini.

Ako Skupština ne donese odluku o prestanku funkcije u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva, sudiji Ustavnog suda prestaje funkcija istekom tog roka.

Ustavni sud će obavijestiti predlagača o ispunjenju uslova za starosnu penziju, odnosno isteku mandata sudije Ustavnog suda koga je taj predlagač predložio, šest mjeseci prije ispunjenja uslova za ostvarivanje prava na starosnu penziju, odnosno prije isteka mandata.

Sudiji koji je osuđen na безусловnu kaznu zatvora prestaje funkcija na dan kad presuda postane pravosnažna o čemu će nadležni sud obavijestiti Skupštinu i Ustavni sud.

Član 11

Predsjednik Ustavnog suda, po sopstvenoj inicijativu ili na obrazloženu inicijativu troje sudija, o kojoj se izjašnjava Ustavni sud, podnosi Skupštini obrazloženi predlog da se sudija Ustavnog suda razriješi dužnosti ako je osuđen za djelo koje ga čini nedostojnim za vršenje funkcije, ako trajno izgubi sposobnost za vršenje funkcije ili javno ispoljava svoja politička uvjerenja.

Član 12

O pokretanju krivičnog postupka protiv sudije Ustavnog suda nadležni sud je dužan bez odlaganja da obavijesti predsjednika Ustavnog suda, a ako se radi o predsjedniku Ustavnog suda, obavijestiti generalnog sekretara koji će o tome obavijestiti najstarijeg sudiji.

Predsjednik suda odnono najstariji sudija će odmah sazvati sjednicu Ustavnog suda po dobijanju obavještenja iz stava 1 ovog člana.

U slučaju iz stava 1 ovog člana, odluka da sudija ne vrši dužnost dok traje krivični postupak protiv njega donosi se na sjednici Ustavnog suda većinom glasova svih sudija, a u njenom donošenju ne učestvuje sudija o čijem vršenju dužnosti se odlučuje.

Odluka iz stava 2 ovog člana mora biti obrazložena.

Odluka da sudija neće vršiti dužnost dok traje krivični postupak protiv njega dostavlja se Skupštini.

Član 13

Sudija odnosno predsjednik Ustavnog suda će se izuzeti, ako:

1) je sam učesnik u postupku, zakonski zastupnik ili punomoćnik učesnika u postupku;

2) mu je učesnik u postupku ili zakonski zastupnik ili punomoćnik učesnika u postupku srodnik po krvi u pravoj liniji do bilo kog stepena, a u pobočnoj liniji do trećeg stepna ili mu je bračni odnosno vanbračni drug ili srodnik po tazbini do drugog stepena, bez obzira da li je brak prestao;

3) je učestvovao u odlučivanju u predmetu u sudskom ili upravnom postupku.

Ako se u slučaju iz stave 1 ovog člana radi o predsjedniku Ustavnog suda, sjednicu Ustavnog suda, na obrazloženu inicijativu tri sudije, saziva najstariji sudija.

Član 14

Zahtjev za izuzeće sudije Ustavnog suda iz razloga u članu 13 ovog zakona, može podnijeti predsjednik Ustavnog suda, sudija ili učesnik u postupku.

O osnovanosti zahtjeva za izuzeće sudije Ustavnog suda odlučuje Ustavni sud.

Predsjednik Ustavnog suda odnosno sudija čije se izuzeće zahtjeva ne može učestvovati u odlučivanju po zahtjevu za izuzeće, ali mora da se izjasni o zahtjevu za izuzeće.

Član 15

Nakon isteka mandata, sudija Ustavnog suda koji ne ispunjava uslove za starosnu penziju ima pravo da nastavi da radi u Ustavnom sudu na poslovima savjetnika.

2. Predsjednik Ustavnog suda

Član 16

Sjednicom Ustavnog suda na kojoj se bira predsjednik Ustavnog suda predsjedava najstariji sudija Ustavnog suda.

Sudije Ustavnog suda predlažu, u pisanoj formi, po dva kandidata za predsjednika Ustavnog suda.

Na osnovu predloga iz stava 2 ovog člana sačinjava se lista od tri kandidata za koje je dat najveći broj predloga, a u slučaju da ima više od tri kandidata sa istim najvećim brojem predloga, na listu se stavljaju svi kandidati sa najvećim istim brojem predloga.

U slučaju da više predloženih kandidata dobije isti najveći broj glasova, glasanje se ponavlja između tih kandidata.

Odluka o izboru predsjednika Ustavnog suda donosi se tajnim glasanjem, većinom glasova svih sudija.

Član 17

Predsjednik Ustavnog suda predstavlja Ustavni sud pred državnim organima i institucijama u Crnoj Gori i međunarodnim organima, organizacijama i institucijama u zemlji i inostranstvu.

Predsjednik Ustavnog suda stara se o očuvanju nezavisnog položaja Ustavnog suda od svih državnih organa.

Predsjednik Ustavnog suda saziva i predsjedava sjednicama Ustavnog suda i stručnim sastancima, usklađuje rad Ustavnog suda i vrši druge poslove utvrđene ovim zakonom, Poslovnikom i drugim aktima Ustavnog suda.

Član 18

Predsjedniku Ustavnog suda prestaje mandat kad mu prestane mandat sudije Ustavnog suda.

Član 19

Predsjednik Ustavnog suda podnosi zahtjev za prestanak funkcije predsjednika prije isteka vremena na koje je izabran sjednici Ustavnog suda, koju vodi najstariji sudija.

Ako se na sjednici Ustavnog suda ne donese odluka u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva, predsjedniku Ustavnog suda prestaje funkcija predsjednika istekom tog roka.

Član 20

Predsjednik Ustavnog suda ima zamjenika koji zamjenjuje predsjednika Ustavnog suda u slučaju njegovog odsustva ili spriječenosti da obavlja funkciju i u drugim slučajevima utvrđenim Poslovníkom.

Ustavni sud bira zamjenika predsjednika na predlog predsjednika Ustavnog suda.

Postupak imenovanja zamjenika predsjednika Ustavnog suda i trajanje njegova mandata uređuje se Poslovníkom.

U slučaju prestanka funkcije predsjednika Ustavnog suda, do izbora novog, funkciju predsjednika obavlja zamjenik predsjednika Ustavnog suda, koji ima prava i obaveze predsjednika.

III GENERALNI SEKRETAR I SLUŽBA USTAVNOG SUDA

2. Generalni sekretar i zamjenik

Član 21

Ustavni sud ima generalnog sekretara.

Generalnog sekretara bira Ustavni sud na period od pet godina i može biti ponovo izabran.

Generalni sekretar može biti lice koje ispunjava opšte uslove za rad u državnog organu i koje je završilo pravni fakultet i ima sedam godina radnog iskustva na pravnim poslovima.

Generalni sekretar se stara o pripremanju i organizovanju sjednica Ustavnog suda, stara se i odgovoran je za sprovođenje akata Ustavnog suda, stara se o stručnom usavršavanju ustavnosudskih savjetnika i drugih državnih službenika i namještenika te obavlja stručne i druge poslove koje mu Ustavni sud povjeri u skladu sa ovim zakonom i Poslovníkom.

Ako predsjednik Ustavnog suda ocijeni da rad generalnog sekretara ili rad Službe u prethodne dvije godine zaredom nije bio zadovoljavajući, na sjednici Ustavnog suda može pokrenuti postupak njegovog razrješenja.

Član 22

Generalni sekretar ima zamjenika.

Odredbe o načinu izbora, uslovima za izbor, trajanju mandata i pravnom statusu generalnog sekretara primjenjuju se i na njegovog zamjenika.

2. Služba Ustavnog suda

Član 23

Za obavljanje stručnih i drugih poslova Ustavni sud obrazuje Službu Ustavnog suda (u daljem tekstu: Služba), čijim radom rukovodi i za njen rad odgovara generalni sekretar.

Stručne poslove iz nadležnosti Ustavnog suda obavljaju ustavnosudski savjetnici.

Organizacija, poslovi i način rada Službe uređuju se aktom Ustavnog suda.

Član 24

Ustavnosudski savjetnici primaju se u radni odnos u Ustavnom sudu na osnovu javnog oglasa,

Ustavno sudski savjetnik može biti lice koje je završilo pravni fakultet i ima sedam godina radnog iskustva.

Član 25

Administrativne, računovodstvene, pomoćno-tehničke i druge odgovarajuće poslove u Ustavnom sudu u Službi obavljaju službenici i namještenici koji ostvaruju prava i obaveze u skladu sa propisima o državnim službenicima i namještenicima i opštim aktima Ustavnog suda.

Član 26

Ustavni sud radi stručnih poslova mogu angažovati stručnjake iz određenih oblasti.

IV POSTUPAK PRED USTAVNIM SUDOM I PRAVNO DEJSTVO NJEGOVIH ODLUKA

1. Zajedničke odredbe

1) Učesnici u postupku

Član 27

Učesnici u postupku pred Ustavnim sudom su:

- 1) u postupku za ocjenu saglasnosti zakona sa Ustavom i potvrđenim i objavljenim međunarodnim ugovorima ili drugih propisa i opštih akata (u daljem tekstu: propis) sa Ustavom i zakonom - sud, drugi državni organ, organ lokalne samouprave, pet poslanika, svako po čijoj se inicijativi vodi postupak i donosilac zakona ili drugog propisa koji je predmet ocjene;
- 2) u postupku po ustavnoj žalbi - podnosilac ustavne žalbe iz člana 60 stav 2 ovog zakona, državni organ, odnosno organ državne uprave, organ lokalne samouprave ili pravno lice koje vrši javna ovlašćenja, protiv čijeg je akta izjavljena žalba;
- 3) u postupku odlučivanja da li je Predsjednik Crne Gore povrijedio Ustav - Skupština i Predsjednik Crne Gore;
- 4) u postupku odlučivanja o sukobu nadležnosti - sud i drugi državni organ, organ jedinice lokalne samouprave koji prihvata, odnosno odbija nadležnost, kao i lice koje zbog prihvatanja, odnosno odbijanja nadležnosti nije moglo da ostvari svoje pravo;
- 5) u postupku odlučivanja o zabrani rada političke partije ili nevladine organizacije - podnosilac predloga iz člana 84 ovog zakona, kao i politička partija ili nevladina organizacija o čijoj se zabrani rada odlučuje;
- 6) u postupku o izbornim sporovima i sporovima u vezi sa referendumom - podnosilac žalbe iz člana 89 stav 1, člana 94 stav 1 i člana 96 stav 1 ovog zakona, kao i organ za sprovođenje izbora, odnosno organ za sprovođenje referenduma u vezi čije izborne aktivnosti se pokreće spor;
- 7) u postupku o saglasnosti sa Ustavom mjera i radnji državnih organa preduzetih za vrijeme ratnog i vanrednog stanja - podnosilac žalbe iz člana 99 stav 2 ovog zakona i organ nadležan za preduzimanje mjera i radnji za vrijeme ratnog i vanrednog stanja.

2) Pokretanje postupka

Član 28

Podnesci kojima se inicira ili pokreće postupak pred Ustavnom sudu predaju se preko pošte ili neposredno Ustavnom sudu i moraju biti potpisani.

Podnesci dostavljeni telefaksom, telegrami upućeni Ustavnom sudu, kao i anonimni podnesci, ne smatraju se podnescima kojima se pokreće postupak, odnosno inicira pokretanje postupka pred Ustavnim sudom.

Podnesci i prilozi predaju se Ustavnom sudu u tri primjerka.

Podnesak kojim se inicira ili pokreće postupak smatra se podnijetim onog dana kad je predat Ustavnom sudu.

Ako su podnesci kojima se inicira ili pokreće postupak upućeni preko pošte preporučeno, dan predaje pošti smatra se kao dan predaje Ustavnom sudu.

Izuzetno, podnesak o izbornom sporu, odnosno sporu u vezi sa referendumom, podnosi se neposredno Ustavnom sudu.

Član 30

Ako je podnesak kojim se inicira ili pokreće postupak nerazumljiv, nepotpun ili sadrži nedostatke koji onemogućavaju postupanje po njemu, zatražiće se od podnosioca podneska da te nedostatke otkloni u ostavljenom roku.

Član 31

Ustavni sud ispituje prihvatljivost predloga, inicijative za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti i zakonitosti, ustavne žalbe i žalbe u skladu s ovim zakonom.

Osnovanost ustavne žalbe ispituje se u prethodnom postupku.

Član 32

Ustavni sud dostavlja primjerak predloga, inicijative, ustavne žalbe i žalbe drugim učesnicima u postupku i određuje im rok za dostavljanje potrebne dokumentacije, podataka i obavještenja, kao i odgovora, odnosno mišljenja na navode i dokaze koji su sadržani u tim podnescima.

Izuzetno, podneske iz stava 1 ovog člana, Ustavni sud neće dostavljati na odgovor, odnosno mišljenje ako utvrdi da ne postoje procesne pretpostavke za pokretanje, odnosno vođenje postupka.

Povodom inicijative za ocjenu saglasnosti zakona sa Ustavom i potvrđenim i objavljenim međunarodnim ugovorima ili drugog propisa sa Ustavom i zakonom, koji donosi Skupština, Ustavni sud može da zatraži mišljenje od Skupštine ako ocijeni da je ono potrebno za donošenje odluke o pokretanju ili nepokretanju postupka.

Član 33

Učesnici u postupku iz člana 32 stav 1 ovog zakona dužni su da u ostavljenom roku dostave Ustavnom sudu traženu dokumentaciju, podatke i obavještenja, kao i odgovor, odnosno mišljenje na navode i dokaze sadržane u predlogu, inicijativi, ustavnoj žalbi i žalbi.

Na obrazloženi zahtjev učesnika u postupku, Ustavni sud može produžiti rok iz stava 1 ovog člana.

Ako u roku iz stava 1 odnosno stava 2 ovog člana Ustavni sud ne dobije traženi odgovor, mišljenje i druge tražene podatke i obavještenja postupak se može nastaviti.

Član 34

Pored učesnika u postupku, svako je dužan da Ustavnom sudu, na njegov zahtjev, dostavi isprave i obavještenja potrebne za vođenje postupka.

Član 35

Ustavni sud će odbaciti predlog, inicijativu, ustavnu žalbu, žalbu, odnosno drugi podnesak kojim se pokreće postupak:

- 1) kad utvrdi da nije nadležan za odlučivanje;
- 2) ako nije podnijet u propisanom roku;
- 3) kad u ostavljenom roku podnosilac nije otklonio nedostatke koji onemogućavaju postupanje;
- 4) kad utvrdi da je već odlučivao o istoj stvari;
- 5) kad utvrdi da je podnesak kojim se pokreće postupak očigledno neosnovan ili zasnovan na zloupotrebi prava;
- 6) kad ne postoje druge pretpostavke za odlučivanje o osnovanosti podneska.

Član 36

Ustavni sud će obustaviti postupak povodom predloga, inicijative, ustavne žalbe i žalbe, odnosno drugog podneska kojim se pokreće postupak:

- 1) ako podnosilac podneska povuče podnesak;
- 2) ako podnosilac podneska (fizičko lice) umre odnosno podnosilac podneska (pravno lice) prestane postojati;
- 3) kad ne postoje ili prestanu da postoje druge pretpostavke za vođenje postupka.

Izuzetno, Ustavni sud će sprovesti postupak u slučajevima iz stava 1 tačka 2 ovog člana, ako na mjesto podnosioca podneska stupi njegov nasljednik odnosno pravni sljedbenik ili kad u slučaju iz stava 1 tačka 1 ovog člana ocijeni da je sprovođenje postupka nužno radi poštovanja vladavine prava, odnosno ljudskih prava i osnovnih sloboda garantovanih Ustavom.

3) Oblici rada Ustavnog suda

Član 37

Ustavni sud odlučuje o pitanjima iz svoje nadležnosti na sjednici svih sudija (u daljem tekstu: sjednica Ustavnog suda), kao i na sjednici vijeća sastavljenog od troje sudija (u daljem tekstu: vijeće) kad, u skladu sa Ustavom, odlučuje o ustavnoj žalbi.

Ustavni sud održava i redovne stručne sastanke o predmetima iz svoje nadležnosti na kojima, pored sudija, mogu biti prisutni generalni sekretar i ustavno-sudski savjetnici, kao i kolegijume sudija na kojima razmatra važnija pitanja u vezi sa funkcionisanjem, upravljanjem i međunarodnom saradnjom Ustavnog suda.

Predsjednik Ustavnog suda može odlučiti da se prije upućivanja nacрта odluke ili rješenja na sjednicu Ustavnog suda radi odlučivanja o predmetu, predmet raspravi na stručnom sastanku sudija Ustavnog suda.

Član 38

Sjednicu Ustavnog suda zakazuje i njome rukovodi predsjednik Ustavnog suda.

Vijećanje i glasanje se vrši na nejavnoj sjednici, a odluka se objavljuje javno.

Svaki sudija može izdvojiti svoje mišljenje u kojem navodi razloge zbog kojih se u potpunosti ili djelimično slaže sa donijetom odlukom, odnosno razloge zbog kojih je u potpunosti ili djelimično protiv donijete odluke. Sudija koji je izdvojio

svoje mišljenje ima pravo da zahtijeva da se to mišljenje objavi u "Službenom listu Crne Gore" zajedno sa odlukom na koju se odnosi.

Član 39

Vijeće ima predsjednika i dva člana.

Broj vijeća i njihov djelokrug posla u vezi sa ustavnim žalbama određuje se Poslovníkom. Predsjednike i članove vijeća određuju predsjednik Ustavnog suda godišnjim rasporedom poslova.

Sjednicu vijeća zakazuje i njome rukovodi predsjednik vijeća.

Ako se u vijeću ne postigne jednoglasnost ili vijeće zaključi da je predmet od šireg načelnog značaja za pravni poredak Crne Gore, ustavna žalba raspraviti će se na stručnom sastanku sudija i o njoj će se odlučiti na sjednici Ustavnog suda.

Član 40

Ustavni sud će održati javnu raspravu kad ocijeni da je održavanje javne rasprave potrebno, a naročito kad se radi o složenom ustavno - pravnom pitanju.

Zakazivanje, održavanje, kao i druga pitanja koja se odnose na javnu raspravu bliže se uređuju Poslovníkom.

4) Akti Ustavnog suda

Član 41

Ustavni sud donosi odluke i rješenja.

Odluka, odnosno rješenje Ustavnog suda sadrži: uvod, izreku i obrazloženje.

Član 42

Ustavni sud odlukom:

1) utvrđuje da zakon, odnosno pojedine njegove odredbe, nijesu u saglasnosti sa Ustavom i potvrđenim i objavljenim međunarodnim ugovorima, odnosno da u vrijeme važenja nijesu bili u saglasnosti sa Ustavom;

2) utvrđuje da drugi propis, odnosno pojedine njegove odredbe nijesu u saglasnosti sa Ustavom i zakonom, odnosno da u vrijeme važenja nijesu bili u saglasnosti sa Ustavom i zakonom;

3) usvaja ustavnu žalbu zbog povrede ljudskih prava i sloboda zajemčenih Ustavom;

4) utvrđuje da je Predsjednik Crne Gore povrijedio Ustav;

5) rješava sukob nadležnosti;

6) zabranjuje rad političke partije ili nevladine organizacije;

7) usvaja žalbu o povredi prava u toku izbora ili u toku referenduma;

8) odlučuje o saglasnosti sa Ustavom mjera i radnji državnih organa preduzetih za vrijeme ratnog i vanrednog stanja;

9) odbija: predlog za utvrđivanje neustavnosti i nezakovitosti, predlog za utvrđivanje da je Predsjednik Crne Gore povrijedio Ustav, predlog za rješavanje sukoba nadležnosti i predlog za zabranu rada političke partije ili nevladine organizacije;

10) odbija ustavnu žalbu i žalbu kao neosnovanu.

Član 43

Ustavni sud rješenjem:

- 1) pokreće postupak;
- 2) obustavlja postupak u slučajevima utvrđenim ovim zakonom;
- 3) obustavlja izvršenje pojedinačnog akta, odnosno radnje, ukida mjeru obustave ili odbacuje zahtjev za obustavu izvršenja pojedinačnog akta ili radnje;
- 4) ne prihvata inicijativu za pokretanje postupka za ocjenjivanje ustavnosti i zakonitosti;
- 5) odbacuje predlog, inicijativu, ustavnu žalbu, žalbu i drugi podnesak u slučajevima iz člana 35 ovog zakona;
- 6) odlučuje o pitanjima upravljanja postupkom.

Član 44

Original odluke, odnosno rješenja potpisuje predsjednik Ustavnog suda ako su odluka, odnosno rješenje donijeti na sjednici Ustavnog suda, a predsjednik vijeća ako su odluka, odnosno rješenje o ustavnoj žalbi donijeti na sjednici vijeća.

Original odluke, odnosno rješenja čini sastavni dio spisa predmeta.

Član 45

Odluke Ustavnog suda, izuzev odluke po ustavnoj žalbi i žalbi, objavljuju se u "Službenom listu Crne Gore", kao i na način na koji je objavljen akt o čijoj ustavnosti i zakonitosti je Ustavni sud odlučivao.

U "Službenom listu Crne Gore" može se objaviti odluka po ustavnoj žalbi i žalbi, kao i rješenje koje je od značaja za zaštitu ustavnosti i zakonitosti. O objavljivanju ovih odluka, odnosno rješenja odlučuje sjednica vijeća, odnosno sjednica Ustavnog suda na predlog sudije izvjestioca.

Odluka i rješenje Ustavnog suda objavljuju se na internet stranici Ustavnog suda u skladu s Poslovníkom.

Član 46

Državni organi, organi državne uprave, organi lokalne samouprave, organi lokalne uprave i pravna lica i drugi subjekti koji vrše javna ovlašćenja dužni su u okviru svoje nadležnosti da izvršavaju odluke Ustavnog suda, a njihovo izvršenje obezbeđuje, kad je to potrebno, Vlada Crne Gore.

Ustavni sud u odluci može odrediti način izvršenja odluke i odrediti organ koji je dužan izvršiti odluku.

5) Troškovi postupka

Član 47

U postupku pred Ustavnim sudom ne plaća se taksa.

Učesnici u postupku pred Ustavnim sudom snose svoje troškove.

Izuzetno od stava 2 ovog člana, Ustavni sud može naknaditi troškove drugim pozvanim licima i odrediti naknadu za njihovo učešće u postupku, a ako

se radi o ustavnoj žalbi, može narediti da im podnosilac ustavne žalbe, koji nije uspio sa ustavnom žalbom, naknadi troškove postupka pred Ustavnim sudom.

2. Postupak za ocjenu ustavnosti i zakonitosti

Član 48

Postupak za ocjenu saglasnosti zakona sa Ustavom i potvrđenim i objavljenim međunarodnim ugovorima ili drugih propisa sa Ustavom i zakonom pokreće se:

- 1) podnošenjem predloga predlagača ovlašćenih Ustavom;
- 2) kad Ustavni sud povodom inicijative ocijeni da postoje razlozi za pokretanje postupka;
- 3) kad Ustavni sud sam ocijeni da postoje razlozi za pokretanje postupka po sopstvenoj inicijativi, a naročito kad se u toku postupka po ustavnoj žalbi postavi pitanje ustavnosti i zakonitosti zakona ili drugog propisa na osnovu kojeg je donijet pojedinačni akt koji je predmet ustavne žalbe, kao i kad se u toku postupka ocjene ustavnosti i zakonitosti postavi pitanje ustavnosti, odnosno zakonitosti drugih odredaba ili drugih propisa koji su u vezi sa odredbama koje su predmet ocjene.

Član 49

Predlog, odnosno inicijativa za ocjenu saglasnosti zakona sa Ustavom i potvrđenim i objavljenim međunarodnim ugovorima ili drugih propisa sa Ustavom i zakonom sadrži: naziv zakona, odnosno drugog propisa, oznaku odredbe koja se osporava, naziv i broj službenog lista u kome je objavljen, razloge na kojima se predlog, odnosno inicijativa zasniva, kao i druge podatke od značaja za ocjenu ustavnosti i zakonitosti.

Ako propis čija se ustavnost, odnosno zakonitost osporava nije objavljen u "Službenom listu Crne Gore" uz predlog, odnosno inicijativu prilaže se, po pravilu, i ovjereni prepis tog propisa.

Član 50

Postupak se smatra pokrenutim danom podnošenja predloga Ustavnom sudu, odnosno danom donošenja rješenja Ustavnog suda o pokretanju postupka.

Član 51

Ustavni sud neće prihvatiti inicijativu kad ocijeni da nema osnova za pokretanje postupka.

Član 52

U postupku za ocjenu ustavnosti i zakonitosti Ustavni sud nije ograničen predlogom, odnosno inicijativom.

Ako podnosilac predloga, odnosno inicijative odustane od predloga, odnosno inicijative, Ustavni sud će nastaviti postupak ako za to nađe osnova.

Član 53

Na zahtjev donosioca osporenog propisa Ustavni sud može, prije donošenja odluke o ustavnosti i zakonitosti, zastati sa postupkom i dati mogućnost donosiocu propisa da u određenom roku otkloni uočene neustavnosti i nezakonitosti.

Ako u određenom roku neustavnost i nezakonitost ne bude otklonjena, Ustavni sud će nastaviti postupak.

Član 54

Ustavni sud u toku postupka može narediti da se obustavi izvršenje pojedinačnog akta ili radnje do donošenja konačne odluke, na zahtjev podnosioca predloga, odnosno inicijative ukoliko podnosilac predloga, odnosno inicijative učini izvjesnim nastupanje neotklonjivih štetnih posljedica.

Član 55

Ako se u postupku pred sudom postavi pitanje saglasnosti zakona sa Ustavom i potvrđenim i objavljenim međunarodnim ugovorima ili drugih propisa sa Ustavom i zakonom, sud će zastati sa postupkom i pokrenuti postupak za ocjenu ustavnosti i zakonitosti tog akta pred Ustavnim sudom.

Član 56

Pored razloga propisanih u članu 38 ovog zakona, Ustavni sud će obustaviti postupak ako je u toku postupka zakon usaglašen sa Ustavom i sa potvrđenim i objavljenim međunarodnim ugovorima, odnosno drugi propis sa Ustavom i zakonom, a Ustavni sud ocijeni da ne treba nastaviti postupak zbog toga što nijesu otklonjene posljedice neustavnosti ili nezakonitosti.

Član 57

Ako bi zbog prestanka važenja zakona za koji je Ustavni sud utvrdio da nije u saglasnosti sa Ustavom i potvrđenim i objavljenim međunarodnim ugovorima, odnosno ako bi zbog prestanka važenja drugog propisa za koji je Ustavni sud utvrdio da nije u saglasnosti sa Ustavom i zakonom, na dan objavljivanja odluke Ustavnog suda u pravnom poretku Crne Gore nastala pravna praznina, Ustavni sud u odluci određuje datum objavljivanja odluke u 'Službenom listu Crne Gore' i o tome upoznaje nadležne države organe i javnost putem svoje internet stranice, a učesnicima u postupku dostavlja odluku.

Ako se do datuma određenog u odluci iz stava 1 ovog člana zakon usaglasi sa Ustavom i potvrđenim i objavljenim međunarodnim ugovorima odnosno drugi propis usaglasi sa Ustavom i zakonom, Ustavni sud neće objaviti odluku i rješenjem će obustaviti postupak.

Član 58

Propisi donijeti za izvršavanje zakona i drugih propisa za koje se utvrdi da nijesu u saglasnosti sa Ustavom i zakonom neće se primjenjivati od dana objavljivanja odluke Ustavnog suda.

Izvršenje konačnih i pravosnažnih pojedinačnih akata donijetih na osnovu propisa koji se više ne mogu primjenjivati ne može se dozvoliti ni sprovesti, a ako je izvršenje započeto, obustaviće se.

Član 59

Svako kome je povrijeđeno pravo konačnim ili pravosnažnim pojedinačnim aktom, donijetim na osnovu zakona ili drugog propisa za koji je po njegovoj inicijativi odlukom Ustavnog suda utvrđeno da nije bio ili da nije u saglasnosti sa Ustavom, potvrđenim i objavljenim međunarodnim ugovorima ili zakonom, ima pravo da traži od nadležnog organa izmjenu tog pojedinačnog akta.

Predlog za izmjenu konačnog ili pravosnažnog pojedinačnog akta, donijetog na osnovu zakona ili drugog propisa za koji je odlukom Ustavnog suda utvrđeno da nije bio ili nije u saglasnosti sa Ustavom, potvrđenim i objavljenim međunarodnim ugovorima, odnosno zakonom može se podnijeti u roku od šest mjeseci od dana objavljivanja odluke u "Službenom listu Crne Gore", ako od dostavljanja pojedinačnog akta do podnošenja inicijative Ustavnom sudu nije proteklo više od jedne godine.

3. Postupak po ustavnoj žalbi

Član 60

Ustavna žalba se može podnijeti zbog povrede ljudskog prava ili slobode zajemčene Ustavom koja je nastala pojedinačnim aktom, radnjom ili nepostupanjem državnog organa, organa državne uprave, organa lokalne samouprave, organa lokalne uprave ili pravnog lica ili drugog subjekta koji vrši javna ovlašćenja.

Ustavnu žalbu može izjaviti svako lice koje smatra da mu je pojedinačnim aktom, radnjom ili nepostupanjem državnog organa, organa državne uprave, organa lokalne samouprave, organa lokalne uprave ili pravnog lica ili drugog subjekta koji vrši javna ovlašćenja povrijeđeno ljudsko pravo ili sloboda zajemčeni Ustavom.

Ustavna žalba se može podnijeti nakon iscrpljivanja svih djelotvornih pravnih sredstava, koje podrazumijeva da je podnosilac ustavne žalbe u postupku iskoristio sva pravna sredstva na koja je imao pravo u skladu sa zakonom.

Član 61

Ustavna žalba se podnosi u roku od 60 dana:

- od dana dostavljanja pojedinačnog akta protiv kojeg se može podnijeti ustavna žalba u skladu sa ovim zakonom,
- od dana prestanka trenutne radnje kojom se povrijedilo ljudsko pravo ili sloboda zajemčeni Ustavom, ako protiv te radnje nema djelotvornog pravnog sredstva,
- od posljednjeg dana u kojem se moglo izbjeći nepostupanje kojim se povrijedilo ljudsko pravo ili sloboda zajemčeni Ustavom, ako protiv tog nepostupanja nema djelotvornog pravnog sredstva.

Ako se radi o radnji ili nepostupanju koje neprekidno traje duže vrijeme, ustavna žalba može se podnijeti i dok ta radnja odnosno nepostupanje traje, pod uslovom da podnosilac u ustavnoj žalbi argumentovano obrazloži zbog čega ta radnja odnosno nepostupanje dovodi do trajne povrede nekog njegovog ljudskog prava ili slobode zajemčene Ustavom, u čemu se trajna povreda tog prava ili slobode

sastoji i da dokaže da protiv nje u pravnom poretku Crne Gore ne postoji djelotvorno pravno sredstvo.

Član 62

Licu koje iz opravdanih razloga propusti rok za podnošenje ustavne žalbe, Ustavni sud će dozvoliti povraćaj u pređašnje stanje, ako u roku od 15 dana od dana prestanka razloga koji je izazvao propuštanje podnese predlog za povraćaj u pređašnje stanje i ustavnu žalbu.

Poslije isteka tri mjeseca od dana propuštanja roka iz stava 1 ovog člana ne može se tražiti povraćaj u pređašnje stanje.

Član 63

Ustavna žalba sadrži: lično ime, prebivalište ili boravište i adresu, odnosno naziv i sjedište podnosioca ustavne žalbe, razloge ustavne žalbe sa obrazloženim navodima o povredi ljudskog prava ili slobode zajemčene Ustavom, zahtjev o kojem Ustavni sud treba da odluči i potpis podnosioca ustavne žalbe, odnosno lica kome je izdato specijalno punomoćje za podnošenje ustavne žalbe.

Uz ustavnu žalbu se podnosi i ovjereni prepis osporenog pojedinačnog akta ili sudske odluke, dokaz da su iscrpljena pravna sredstva, činjenice na kojima se zasniva tvrdnja o postojanju povrede prava i slobode, kao i drugi dokazi od značaja za odlučivanje.

Član 64

Ustavna žalba ne zadržava izvršenje pojedinačnog akta protiv kojeg je izjavljena.

Izuzetno, Ustavni sud u toku postupka može narediti da se obustavi izvršenje pojedinačnog akta do donošenja konačne odluke na zahtjev podnosioca žalbe, ukoliko podnosilac žalbe učini izvjesnim nastupanje neotklonjivih štetnih posljedica.

Član 65

Ustavna žalba dostavlja se i drugim licima na čija bi prava ili obaveze direktno uticala odluka Ustavnog suda kojom prihvata ustavnu žalbu. Ta lica imaju pravo da se izjasne o ustavnoj žalbi u roku koji odredi Ustavni sud.

Član 66

Ustavni sud odlučuje samo o povredi ljudskog prava ili slobode zajemčene Ustavom na koju se odnose navodi u ustavnoj žalbi.

Član 67

Kad Ustavni sud utvrdi da je osporenim pojedinačnim aktom povrijeđeno ljudsko pravo ili sloboda zajemčena Ustavom, usvojiće ustavnu žalbu i ukinuće taj akt, u cjelini ili djelimično, i predmet, vratiti na ponovni postupak organu koji je donio ukinuti akt.

Ako je u vrijeme donošenja odluke Ustavnog suda prestalo pravno dejstvo osporenog pojedinačnog akta, Ustavni sud će odlukom utvrditi

postojanje povrede kad nađe da je povrijeđeno ljudsko pravo ili sloboda zajemčeno Ustavom.

U slučaju iz stava 2 ovog člana i u slučajevima kad je povreda učinjena radnjom ili nepostupanjem, odlukom kojom se usvaja ustavna žalba Ustavni sud će utvrditi i pravo podnosioca ustavne žalbe da pred nadležnim sudom traži naknadu štete prema opštim pravilima obligacionog prava.

Alternativa.

Izuzetno od stava 1 ovog člana kad Ustavni sud utvrdi da je pravosnažnom sudskom odlukom povrijeđeno ljudsko pravo ili sloboda zajemčena Ustavom, usvojiće ustavnu žalbu, konstatovati povredu prava na osnovu koje odluke će se ponaviti sudski postupak, osim u slučaju iz stava 2 ovog člana.

Član 68

Nadležni organ je dužan da odmah, a najkasnije u roku od 30 dana od dana prijema odluke Ustavnog suda, uzme predmet u rad ukoliko je Ustavni sud ukinuo pojedinačni akt i vratio predmet na ponovni postupak.

Prilikom donošenja novog akta nadležni organ je dužan da poštuje pravne razloge Ustavnog suda izražene u odluci i da u ponovnom postupku odluči u razumnom roku.

Član 69

Odluka Ustavnog suda kojom je usvojena ustavna žalba ima pravno dejstvo od dana dostavljanja učesnicima u postupku.

4. Postupak odlučivanja da li je Predsjednik Crne Gore povrijedio Ustav

Član 70

Postupak odlučivanja da li je Predsjednik Crne Gore povrijedio Ustav smatra se pokrenutim danom prijema predloga u Ustavnom sudu.

Predlog iz stava 1 ovog člana mora biti obrazložen i sadržati navode zbog kojih se smatra da je Predsjednik Crne Gore povrijedio Ustav.

Član 71

Predlog iz člana 70 ovog zakona Ustavni sud dostavlja Predsjedniku Crne Gore u roku od tri dana od dana prijema.

Predsjednik Crne Gore ima pravo da se izjasni o razlozima sadržanim u predlogu, da dostavi podatke i obavještenja od značaja za vođenje postupka i odlučivanje, u roku od 15 dana od dana dostavljanja predloga.

Član 72

Postupak za utvrđivanje da li je Predsjednik Crne Gore povrijedio Ustav je hitan.

Član 73

U postupku odlučivanja da li je Predsjednik Crne Gore povrijedio Ustav Ustavni sud je ograničen predlogom.

Član 74

Ustavni sud će obustaviti postupak:

- 1) ako Skupština povuče akt o pokretanju postupka;
- 2) ako u toku postupka prestane funkcija Predsjednika Crne Gore.

Izuzetno od stava 1 tačka 2 ovog člana, Ustavni sud će nastaviti postupak ako to Predsjednik Crne Gore zahtijeva.

Član 75

Ustavni sud će odluku kojom se utvrđuje da li je Predsjednik Crne Gore povrijedio Ustav donijeti najkasnije u roku od 45 dana od dana prijema predloga.

5. Postupak odlučivanja o sukobu nadležnosti

Član 76

_____ Ustavni sud rješava međusobne sukobe nadležnosti između:
-sudova, Skupštine i Vlade Crne Gore(u daljem tekstu: državni organi).
-državnih organa i organa jedinica lokalne samouprave,
- organa jedinica lokalne samouprave.

Član 77

Ustavni sud ne odlučuje o:

- sukobu nadležnosti unutar jedne vlasti (zakonodavne, izvršne ili sudske),
- sukobu nadležnosti između državnih organa i organa jedinica lokalne samouprave koji se ne odnose na razgraničenje poslova državne vlasti i lokalne samouprave,
- sukobi nadležnosti između organa jedinica lokalne samouprave koji pripadaju skupštini opštine, odnosno između organa jedinica lokalne samouprave koji pripadaju predsjedniku opštine.

Član 78

Predlog za odlučivanje o sukobu nadležnosti mogu podnijeti jedan ili više organa koji su u sukobu, kao i lice koje zbog prihvatanja, odnosno odbijanja nadležnosti ne može da ostvari svoja prava.

Predlog se podnosi Ustavnom sudu u roku od 15 dana od dana donošenja rješenja o odbijanju nadležnosti, pod uslovom da je drugi organ prije toga svojim rješenjem već odbio svoju nadležnost u istom predmetu (negativni sukob nadležnosti).

Predlog se podnosi Ustavnom sudu u roku od 15 dana od dana donošenja rješenja o prihvatanju nadležnosti, pod uslovom da je drugi organ prije toga svojim rješenjem već prihvatio svoju nadležnost u istom predmetu ili je

preduzeo radnje iz kojih neosporno proizilazi da se za taj predmet smatra nadležnim (pozitivni sukob nadležnosti).

Član 79

Predlog za odlučivanje o sukobu nadležnosti sadrži naziv organa, predmet postupka, detaljno obrazloženje činjenica i okolnosti predmeta zbog kojih je došlo do sukoba nadležnosti i razloge zbog kojih se predlagač smatra nenadležnim odnosno nadležnim za taj predmet.

Uz predlog se podnosi dokumentacija od značaja za odlučivanje.

Član 80

Organ koji je u sukobu nadležnosti s predlagačem ima pravo da se izjasni o predlogu u roku koji odredi Ustavni sud.

Član 81

Ustavni sud može odrediti da se, do donošenja odluke, prekine postupak pred organima između kojih je nastao pozitivni sukob nadležnosti

Član 82

Kad Ustavni sud utvrdi da ne postoji sukob nadležnosti, odbit će predlog za rješavanje sukoba nadležnosti.

Kad utvrdi da postoji sukob nadležnosti, Ustavni sud odlučuje koji je organ nadležan za rješavanje.

Član 83

Odluka Ustavnog suda kojom je riješen sukob nadležnosti ima pravno dejstvo od dana dostavljanja učesnicima u postupku.

6. Postupak odlučivanja o zabrani rada političke partije ili nevladine organizacije

Član 84

Postupak odlučivanja o zabrani rada političke partije ili nevladine organizacije pokreće se predlogom koji, u okviru svojih ovlašćenja, mogu podnijeti:

- Zaštitnik ljudskih prava i sloboda;
- Savjet za odbranu i bezbjednost;
- organ državne uprave nadležan za zaštitu ljudskih i manjinskih prava;
- organ nadležan za upis u registar političke partije ili nevladine organizacije.

Član 85

U predlogu o zabrani rada političke partije ili nevladine organizacije mora biti navedeno zabranjeno djelovanje, odnosno činjenice i okolnosti

neustavnog djelovanja, koje mogu biti razlog za zabranu rada političke partije ili nevladine organizacije.

Član 86

Ustavni sud može zabraniti rad političke partije ili nevladine organizacije ako je njihovo djelovanje usmjereno ili ima za cilj nasilno rušenje ustavnog poretka narušavanje teritorijalne cjelokupnosti Crne Gore, kršenje zajemčenih ljudskih prava i sloboda ili izazivanje rasne, vjerske i druge mržnje i netrpeljivosti.

Član 87

Kad Ustavni sud zabrani rad političke partije ili nevladine organizacije, ta politička partija ili nevladina organizacija se briše iz registra.

Odluka o zabrani rada političke partije ili nevladine organizacije dostavlja se toj političkoj partiji ili nevladinoj organizaciji, a ima pravno dejstvo od dana dostavljanja odluke Ustavnog suda nadležnom organu za upis u registar političkih partija ili nevladinih organizacija.

7. Postupak odlučivanja o izbornim sporovima i sporovima u vezi sa referendumom

1) Postupak odlučivanja o povredi prava u toku izbora poslanika i odbornika m

Član 88

Postupak odlučivanja o povredi prava u toku izbora poslanika i odbornika pokreće se podnošenjem žalbe na rješenje nadležne izborne komisije kojim je odbačen ili odbijen prigovor.

Žalba iz stava 1 ovog člana podnosi se u roku od 24 časa od časa dostavljanja rješenja.

Član 89

Žalbu može podnijeti birač, kandidat za poslanika i odbornika i podnosilac izborne liste.

Žalba sadrži razloge i dokaze o povredi prava u toku izbora.

Član 90

Ustavni sud dostavlja jedan primjerak žalbe nadležnoj izbornoj komisiji da u određenom roku dostavi odgovor i potrebne izborne akte, odnosno dokumentaciju.

Član 91

Ustavni sud odlučuje o žalbi iz člana 88 ovog zakona u roku od 96 časova od časa prijema žalbe.

Član 92

Ako je nepravilnost u izbornom postupku utvrđena, a imala je bitan uticaj na izborni rezultat, Ustavni sud odlukom poništava cio izborni postupak ili djelove tog postupka, koji se moraju tačno označiti.

Član 93

Odluka Ustavnog suda o poništenju cijelog izbornog postupka ili dijela tog postupka ima pravno dejstvo od dana dostavljanja odluke Ustavnog suda nadležnom organu.

2) Postupak odlučivanja o povredi prava u toku izbora Predsjednika Crne Gore, gradonačelnika i predsjednika opštine

Član 94

Postupak odlučivanja o povredi prava u toku izbora Predsjednika Crne Gore, gradonačelnika Glavnog grada i Prijestonice i predsjednika opštine, pokreće se žalbom koju mogu podnijeti kandidat za predsjednika Crne Gore, gradonačelnika Glavnog grada, odnosno Prijestonicu i predsjednika opštine i predlagač kandidata.

Žalba iz stava 1 ovog člana sadrži razloge i dokaze o povredi prava u toku izbora.

Član 95

Na postupak iz člana 94 ovog zakona primjenjuju se odredbe ovog zakona koje se odnose na postupak odlučivanja o povredi prava u toku izbora poslanika i odbornika.

8. Postupak o povredi prava u toku referendumu

Član 96

Žalbu kojom se pokreće postupak odlučivanja o povredi prava u toku referendumu mogu podnijeti birač i organ koji raspisuje referendum.

Žalba mora biti obrazložena i sadržati razloge povrede i dokaze.

Član 97

Odluku o povredi prava iz člana 96 ovog zakona Ustavni sud će donijeti u roku od 30 dana od dana pokretanja postupka.

Odluka Ustavnog suda iz stava 1 ovog člana ima pravno dejstvo od dana dostavljanja nadležnom organu.

Član 98

Na postupak odlučivanja o povredi prava u toku referendumu primjenjuju se odredbe ovog zakona koje se odnose na postupak odlučivanja o povredi prava u toku izbora poslanika i odbornika.

9. Postupak odlučivanja o saglasnosti sa Ustavom mjera i radnji državnih organa preduzetih za vrijeme ratnog i vanrednog stanja

Član 99

Postupak za odlučivanje o saglasnosti sa Ustavom mjera i radnji državnih organa preduzetih za vrijeme ratnog i vanrednog stanja pokreće se žalbom.

Žalbu iz stava 1 ovog člana može podnijeti lice koje smatra da se tim mjerama i radnjama ograničava ostvarivanje pojedinih sloboda i prava iznad obima u kojem je to neophodno za postizanje svrhe zbog koje je ograničenje uvedeno ili da se ograničavaju prava koja ne mogu biti ograničena ili po osnovu po kojem se ograničenje ne smije činiti u skladu sa Ustavom.

Žalba iz stava 1 ovog člana podnosi se u roku od tri dana od dana uvođenja mjera i radnji za vrijeme ratnog i vanrednog stanja.

Žalba iz stava 1 ovog člana mora biti obrazložena i sadržati razloge i dokaze o ograničenju ostvarivanja pojedinih ljudskih prava i sloboda.

Član 100

Ustavni sud će odluku o utvrđivanju saglasnosti, odnosno nesaglasnosti mjera i radnji iz člana 99 ovog zakona sa Ustavom donijeti u roku od sedam dana od dana prijema žalbe u Ustavnom sudu.

Kada Ustavni sud utvrdi nesaglasnost mjera i radnji sa Ustavom ukinuće u cjelini ili djelimično akt, odnosno zabraniti radnju

Član 101

Odluka Ustavnog suda ima pravno dejstvo od dana dostavljanja nadležnom organu.

V FINANSIJSKA SREDSTVA

Član 104

Finansijska sredstva za rad Ustavnog suda se obezbjeđuju u posebnom razdjelu budžeta Crne Gore, a određuje ih Skupština na predlog Ustavnog suda, u skladu sa zakonom (u daljem tekstu: budžet Ustavnog suda).

Predsjednik Ustavnog suda ima pravo da učestvuje u radu sjednice Skupštine na kojoj se raspravlja o predlogu budžeta Ustavnog suda.

Postupak za utvrđivanje predloga budžeta Ustavnog suda uređuje se Poslovníkom.

Član 105

Ustavni sud samostalno raspolaže sredstvima budžeta Ustavnog suda.

Predsjednik Ustavnog suda je nalogodavac za korišćenje sredstava budžeta Ustavnog suda, a može odrediti da to uz njega bude i drugo ovlašćeno službeno lice Ustavnog suda.

VI PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 106

Postupci pred Ustavnim sudom započeti prije dana stupanja na snagu ovog zakona će se nastaviti po ovom zakonu.

Član 107

Ustavne žalbe podnijete do dana stupanja na snagu ovog zakona smatraju se blagovremenim, a dozvoljene su protiv pojedinačnih akata i radnji donijetih nakon stupanja na snagu Ustava.

Član 109

Postupci po ustavnim žalbama započeti pred Ustavnim sudom prije dana stupanja na snagu ovog zakona nastaviće se po ovom zakonu.

Član 110

Poslovník Ustavnog suda uskladiće se sa ovim zakonom u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 114

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o Ustavnom sudu Republike Crne Gore ("Službeni list CG", broj).

Član 115

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

OBRAZLOŽENJE

I USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje Zakona o Ustavnom sudu je odredba člana 16 stav 1 tačka 3 Ustava Crne Gore kojom je određeno da se, zakonom u skladu sa Ustavom uređuju način osnivanja, organizacija i nadležnost organa vlasti i postupak pred tim organima.

II RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Donošenje novog Zakona o Ustavnom sudu predstavlja drugu fazu izmjena, nakon usklađivanja zakona sa Amandmanima na Ustav iz 2013. godine u pogledu izbora sudija Ustavnog suda i funkcionalne nadležnosti za odlučivanje o ustavnoj žalbi. Osnovni razlog donošenja novog zakona je potreba za bližim regulisanjem dejstva odluka Ustavnog suda i odredbi koje uređuju postupak po ustavnoj žalbi a u skladu sa međunarodnim standardima . Akcionim planom za Poglavlje 23, u cilju efikasnosti ustavne žalbe kao posljednjeg nacionalnog pravnog sredstva za zaštitu ljudskih prava i sloboda, kao Programom rada Vlade za 2014. godinu predviđeno je utvrđivanje novog predloga zakona o Ustavnom sudu. Imajući u vidu obim izmjena i činjenicu da je zakon već dva puta mijenjan, bilo je cjelishodnije pristupiti izradi novog predloga zakona nego ga mijenjati putem izmjena i dopuna.

III USAGLAŠENOST SA EVROPSKIM ZAKONODAVSTVOM

Nacrt zakona usaglašen sa relevantnim međunarodnim dokumentima. Prilikom izrade nacrta zakona vodilo se računa o osnovnim principima i standardima koji su predviđeni Evropskom konvencijom o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda, Osnovnim načelima UN o nezavisnosti sudova, Preporukom R (94) 12 Komiteta ministara Savjeta Evrope državama članicama o nezavisnosti, efikasnosti i ulozi sudija, Evropskom poveljom o zakonu za sudije, Mišljenjem broj 2 Konsultativnog vijeća evropskih sudija o finansiranju i organizaciji sudova, Mišljenjem broj 10 Konsultativnog vijeća evropskih sudija i mišljenjem eksperata iz Hrvatske i Njemačke koji su učestvovali u izradi nacrta zakona a koji su angažovani uz pomoć TAIEX-a.

IV OBJAŠNJENJE OSNOVNIH ZAKONSKIH RJEŠENJA

Opšte odredbe – Ovim odredbama određen je predmet regulisanja zakona- postupak i izbor sudija Ustavnog suda, prestanak njihove funkcije, organizacija suda, postupak pred Ustavnim sudom, pravno dejstvo njegovih odluka i druga pitanja od značaja za rad Ustavnog suda. Propisana su osnovna načela na kojima Ustavni sud ostvaruje svoju nadležnost i to: načela samostalnosti i nezavisnosti i javnosti njegovog rada. Sredstva za rad, kojima Ustavni sud samostalno raspolaže, obezbjeđuje država. U članu koji reguliše obavezu donošenja Poslovnika predviđeno je da tumačenje Poslovnika daje Ustavni sud.

Predsjednik i sudije Ustavnog suda – U ovoj glavi regulisan je način izbora sudija Ustavnog suda, zakletva, prestanak funkcije i razrješenje sudija, nespojivost funkcije, prava sudija kojima je istekao mandat, a nijesu ispunili uslov za penziju, izuzeće i odredbe koje se odnose na predsjednika Ustavnog suda. Saglasno oblasti koju reguliše, novi naslov glave primjereniji je u odnosu na prethodni „Organizacija Ustavnog suda“. Odredbe o postupku izbora sudija Ustavnog suda izmijenjene su u

odnosu na prethodni zakon, u smislu slobode kandidata da se prijave na javni oglas oba predlaža jer je prethodno rješenje ocijenjeno kao ograničavajuće a potencijalno je moglo dovesti kandidate u neravnopravan položaj. Prethodno rješenje o broju kandidata koji se predlaže Skupštini je u suštini vodilo ka tome da se ne radi o izboru već o imenovanju pa je novim zakonom predviđeno je da predlog mora sadržati veći broj kandidata od broja sudija koji se bira. Novinu predstavljaju i odredbe o izuzeću koje su uvedene u cilju jačanja principa nepristrasnosti suda a odnose se na uobičajne osnove za apsolutno izuzeće kao što su srodstvo i lična ili profesionalna zainteresovanost za predmet postupka. Odredbe o službenoj odjeći i legitimacijama, kao poslovničke, nijesu našle mjesto u novom zakonu. Nacrtom zakon predviđeno je pravo sudije Ustavnog suda koji ne ispunjava uslove za starosnu penziju da nastavu da radi u državnoj ili javnoj službi na poslovima koji odgovaraju onima koje je obavljao na dan izbora za sudiju Ustavnog suda a za ostvarenje ovog prava odgovorna je Skupština Crne Gore kao organ nadležan za izbor sudija Ustavnog suda. Odredbe o predsjedniku Ustavnog suda uglavnom su preuzete iz prethodnog zakona, predsjednika Ustavnog suda bira sjednica Ustavnog sud, tajnim glasanjem, većinom glasova svih sudija dok sjednicom do njegovog izbora predsjedava najstariji sudija Ustavnog suda.

Generalni sekretar i služba ustavnog suda- Ustavni sud ima generalnog sekretara koji se postavlja na period od pet godina sa mogućnošću ponovnog postavljanja. Odgovornosti generalnog sekretara, koji mora ispunjavati uslove za ustavnosudskog savjetnika, odnose se na poslove ustavnosudske uprave, službu ustavnosudskih savjetnika kao i druge poslove određene poslovníkom. Zadržana je mogućnost iz prethodnog zakona, o postavljanju zamjenika generalnog sekretara a u članu koji to reguliše dodat je stav koji propisuje da se odredbe o načinu izbora, uslovima za izbor, trajanju mandata i pravnom statusu generalnog sekretara primjenjuju i na njegovog zamjenika. Ustavnosudski savjetnici obavljaju, u skladu sa Poslovníkom, poslove vezane uz pripremu i obradu ustavnosudskih predmeta, osim poslova vezanih uz funkciju suđenja. Položaj ustavnosudskih savjetnika postavljen je tako da su u svojoj savjetničkoj funkciji odgovorni samo sudijama a ne i generalnom sekretaru. Uvedena je mogućnost da poslove ustavnosudskih savjetnika mogu obavljati, na privremenoj osnovi, u punom ili ograničenom obimu, sudije redovnih sudova, zamjenici državnog tužioca i univerzitetski nastavnici s pravnih fakulteta, u skladu sa Poslovníkom i sporazumima sklopljenim između Ustavnog suda i Ministarstva pravde odnosno pravnih fakulteta. Ustavnosudska uprava obuhvata normativne, stručno-administrativne, administrativne, računovodstvene, pomoćno-tehničke i druge odgovarajuće poslove u Ustavnom sudu, njena organizacija uređuje se Poslovníkom a na službenike zaposlene u ustavnosudskoj upravi primjenjuju se propisi o državnim službenicima i namještenicima.

Učesnici u postupku- Određeno je ko može biti učesnik u postupku pred Ustavnim sudom u zavisnosti od vrste postupka i u potpunosti je preuzet iz važećeg zakona.

Pokretanje postupka- Postupak pred Ustavnim sudom pokreće se podneskom, a detaljno je regulisano na koji način se podnesak može podnijeti, kada se smatra da je postupak podnijet i postupanje sa nerazumljivim i nepotpunim podnescima. Ustavni sud dostavlja primjerak predloga, inicijative, ustavne žalbe i žalbe drugim učesnicima u postupku i određuje im rok za dostavljanje potrebne dokumentacije, podataka i obavještenja, kao i odgovora, odnosno mišljenja na navode i dokaze koji su sadržani u tim podnescima. Unijeta je odredba koja obavezuje Ustavni sud da omogućí učesnicima u postupku da se izjasne na navode drugih učesnika u postupku sa ciljem obezbjeđivanja načela kontradiktornosti postupka. Učesnici u

postupku dužni su da u ostavljenom roku dostave Ustavnom sudu traženu dokumentaciju, podatke i obavještenja, kao i odgovor, odnosno mišljenje na navode i dokaze sadržane u predlogu, inicijativi, ustavnoj žalbi i žalbi što je bilo predviđeno i prethodnim zakonom a dodata je odredba koja predviđa obavezu i drugih lica, pored učesnika u postupku, koja imaju obavezu da na zahtjev Ustavnog suda dostave spise i obavještenja potrebne za odlučivanje u postupku kao i posljedice nepostupanja po takvom zahtjevu. U dijelu pod podnaslovom pokretanje postupka obuhvaćeni su i razlozi za odbacivanje podneska kojim se pokreće postupak pred Ustavnim sudom odnosno razlozi za obustavu postupka.

Oblici rada Ustavnog suda- Ustavni sud odlučuje o pitanjima iz svoje nadležnosti na sjednici svih sudija kao i u vijeću od troje sudija kada se radi o ustavnoj žalbi. Sjednicom rukovodi predsjednik suda, vijećanje se vrši na nejavnoj sjednici a odluka se objavljuje javno. U ovom dijelu regulisan je sastav i način rada vijeća i predviđena mogućnost da se i o ustavnoj žalbi raspravi na sjednici Ustavnog suda kada se radi o predmetu koji je od šireg načelnog značaja za pravni poredak Crne Gore kao i kada se u vijeću ne postigne jednoglasnost. Izostala je odredba iz prethodnog zakona koja je obavezivala Ustavni sud da u svakom predmetu donese odluku u roku od 18 mjeseci budući da se često dešava da postupak iz objektivnih razloga mora trajati duže.

Akti Ustavnog suda- Akti Ustavnog suda su odluke i rješenja pri čemu odluke Ustavni sud donosi kada odlučuje o meritumu dok rješenjem odlučuje o procesnim pitanjima. U ovom dijelu propisano je ko potpisuje akte Ustavnog suda pa je izmijenjeno postojeće rješenje po kojem predsjednik suda potpisuje sve odluke Ustavnog suda jer je opravdano da one odluke koje se donose u sjednici vijeća potpisuje samo predsjednik vijeća. Način objavljivanja odluka Ustavnog suda ostao je isti u odnosu na postojeći zakon. Odluke se, izuzev odluke po ustavnoj žalbi i žalbi, objavljuju se u "Službenom listu Crne Gore", kao i na način na koji je objavljen akt o čijoj ustavnosti i zakonitosti je Ustavni sud odlučivao. Odluka i rješenje Ustavnog suda objavljuju se na internet stranici Ustavnog suda u skladu s Poslovníkom. Odredba o obaveznosti i izvršnosti odluka Ustavnog suda dodata je u ovom dijelu. Svi državni i sudski organi, organi lokalne samouprave i pravna lica koja vrše javna ovlašćenja dužni su u okviru svoje nadležnosti izvršavati odluke Ustavnog suda, a njihovo izvršenje obezbeđuje, kada je to potrebno, Vlada Crne Gore.

Troškovi postupka- podnaslov ovog dijela je promijenjen u odnosu na prethodni „Troškovi i shodna primjena procesnih zakona“ jer je brisana odredba o shodnoj primjeni procesnih zakona imajući u vidu da Ustavni sud sam, kroz praksu, kreira svoja pravila postupka u pitanjima koja nijesu regulisana Zakonom o Ustavnom sudu. U postupku pred Ustavnim sudom ne plaća se taksa a učesnici u postupku pred snose svoje troškove. Uvedena je odredba koja bi obavezala podnosica ustavne žalbe da nadoknadi troškove postupka ili plati novčanu kaznu ukoliko se radi o zloupotebi prava.

Postupak za ocjenu ustavnosti i zakonitosti- Postupak za ocjenu saglasnosti zakona sa Ustavom i potvrđenim i objavljenim međunarodnim ugovorima ili drugih propisa sa Ustavom i zakonom pokreće se podnošenjem predloga predlagača ovlašćenih Ustavom, kad Ustavni sud povodom inicijative ocijeni da postoje razlozi za pokretanje postupka i kad Ustavni sud sam ocijeni da postoje razlozi za pokretanje postupka. Ovo su tri slučaja u kojima se pokreće postupak za ocjenu ustavnosti i zakonitosti, koja su bila predviđena i u važećem zakonu. Dalje, u ovom dijelu je propisano šta sve mora sadržati predlog odnosno inicijativa kojom se pokreće postupak, kada se smatra da je postupak pokrenut kao i mogućnost Ustavnog suda da zastane sa

postupkom kako bi donosilac osporenog akta u određenom roku otklonio nedostatke. Propisana je i obaveza redovnih sudova da pokrenu postupak za ocjenu ustavnosti i zakonitosti pred Ustavnim sudom kada se pitanje ustavnosti i zakonitosti pojavi tokom postupka iz nadležnosti tih sudova koje rješenje postoji i u uvažecem zakonu. Iz ovog dijela brisani su osnovi za obustavu postupka za ocjenu ustavnosti i zakonitosti jer su svi razlozi za obustavu bilo kojeg postupka pred Ustavnim sudom koncentrisani u zajedničkim odredbama o postupcima pred Ustavnim sudom. Što se tiče pravnog dejstva odluke u ovom postupku, novina je odredba u cilju prevazilaženja pravne praznine koja bi nastala zbog prestanka važenja tog zakona odnosno propisa. U Predlogu zakona, za takve slučajeve predviđeno je da će Ustavni sud u odluci odrediti datum objavljivanja odluke u 'Službenom listu Crne Gore' i o tome upoznati nadležne državne organe i javnost putem svoje web stranice pa ukoliko se do datuma određenog u odluci iz stava 1 ovog člana zakon usaglasi sa Ustavom i potvrđenim i objavljenim međunarodnim ugovorima odnosno drugi propis usaglasi sa Ustavom i zakonom, Ustavni sud neće objaviti odluku i rješenjem će obustaviti postupak.

Ustavna žalba- Ustavna žalba se može podnijeti zbog povrede ljudskog prava ili slobode zajemčene Ustavom koja je nastala pojedinačnim aktom, radnjom ili nepostupanjem državnog organa, organa državne uprave, organa lokalne samouprave ili pravnog lica koje vrši javna ovlašćenja. Odredba je izmijenjena u odnosu na važeći zakon u smislu da ustavna žalba može podnijeti i zbog povrede koja nastaje nečinjenjem. Saglasno ovoj izmijeni, propisano je i od kada se računaju rokovi za podnošenje ustavne žalbe u situacijama kad je povreda učinjena nečinjenjem. Predlog zakona predviđa i izuetak od pravila da se ustavna žalba može podnijeti nakon iscrpljivanja svih djelotvornih pravnih sredstava i to u slučaju kada se pravnim sredstvima ne bi mogla spriječiti nenadoknativa šteta. Odredba koja definiše sadržinu ustavne žalbe izmijenjena kako podnosilac ne bi morao navoditi konkretno pravo koje je povrijeđeno uz navođenje člana Ustava kojim se to pravo jemči već samo činjenice iz kojih proizilazi povreda prava. Usvajanje ustavne žalbe za posljedicu ima ukidanje akta kojim je učinjena povreda a novina je formulisanje izuteka u kojem Ustavni sud nakon usvajanja ustavne žalbe i ukidanja akta, neće vraćati predmet na ponovni postupak organu koji je donio ukinuti akt. U odredbi o dejstvu ustavne žalbe, dodat je i stav koji predviđa situaciju u kojoj će Ustavni sud utvrditi i pravo podnosioca ustavne žalbe da pred nadležnim redovnim sudom traži naknadu štete prema opštim pravilima obligacionog prava.

Nacrtom zakona uređeni su, bez nekih značajnih promjena u odnosu na važeće odredbe, postupci odlučivanja da li je Predsjednik Crne Gore povrijedio Ustav, postupak odlučivanja o sukobu nadležnosti; postupak odlučivanja o zabrani političke partije i nevladine organizacije; postupak o izbornim sporovima i sporovima u vezi sa referendumom; postupak odlučivanja o saglasnosti sa Ustavom mjera i radnji državnih organa preduzetih za vrijeme ratnog i vanrednog stanja.

V FINANSIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje nacrta zakona nijesu potrebna dodatna sredstva u Budžetu.